

Táboa Redonda

Domingo 10 de abril de 2016

ELPROGRESO

4

[Fatiga ocular]

POR Camilo Franco

Sen memoria non queda paraíso

En Muros xa non hai paraíso. Agora hai un supermercado. Fomos cambiando as salas de festa por tendas e o mesmo temos que entender que cambiamos un modelo de ocio de tocarse por un de gastar. Ese é o punto de partida para a última obra de Chévere, 'Eroski Paraíso'. Que, como todo nestes días, sucede na Transición. Na que vai do pasado á memoria.

A

MEMORIA é unha forma de ficción. Como o ego. Como as verdades a medias.

Como o diñeiro. Prefire a coherencia á realidade, é máis leal que fiel. Se apurásemos moito o argumento habería que dír que a memoria é a forma más grande de ficción porque consegué levarnos aos lugares que xa non son e, unha e outra vez, facer pasar as historias por realidades. A memoria é eficaz porque é ficción. Porque todo o que se conta é ficción. A memoria conta.

Chévere rascálle á memoria en 'Eroski Paraíso'. Encóntrase de fronte con ela mentres busca os sinalis da pertenza. A nova montaxe de Chévere documenta un tempo que foi. Faino por contraste porque mentres rescata as imaxes do pasado está obrigando os espectadores a facer comparacións co presente. Non é que haxa que sacar conclusiones, é que están aí. Nin agora, nin entón. O presente é malo e non hai pasado bo. O pasado só é anterior. Pero pasado e memoria non son a mesma cousa por más que haxa un monte de xente confundindo, pode que intencionadamente, os dous termos.

'Eroski Paraíso' reconstrúe un pasado. É un pasado próximo. De inmediatamente antes a que houbese cháleis adosados en Galicia. Un pouco antes das ombreiras nas americanas. Un minuto antes de que o mundo deixase de ser analóxico. Agora poda parecer outra época, pero é esta mesma de agora pero sen Twitter. Chévere propón unha historia na que unha película quere reconstruir un momento. Así é como opera a memoria, rebuscando nos datos e organizando os sucedidos como unha imaxe en movemento. Así é como a memoria nos conta o pasado.

Chévere fai reconstrucción, pero non biografía. Toma o punto de partida e o punto de chegada. O do medio é sabido do espectador, ainda que non polo telexornal. O que hai no medio en-

tre a sala de festas

Paráiso e o super-

mercado

que agora ocupa o

seu lugar en Muros é esa derrota anunciada como vitoria; a do engano de clases, a do paráiso da clase media, a da Galicia asfaltada. A compañía explíca o agora e o antes na mesma llinfa, como unha consecuencia interpretada. Como un flashback ao vivo e pode que este sexa o único xeito realista de facelo; ao pasado só se viaxa desde aquí. O resto é ciencia ficción e non é o que propón Chévere. O que propón a compañía é dobrar o tempo e facer que dous momentos coincidan no mesmo espazo. Neste territorio suceden moitas historias, as más de las familiares, as más delas sentimentais, hai algúns hascónicas e algúns outras que ameanzan con drama. Pero todo está contido por esa distancia que a memoria impón aos feitos. Esta distancia que en ocasións parece amabilidade e que tamén pode facerse pasar por obxectividade histórica. 'Eroski Paraíso' manexáse nesa distancia. A distancia axeitada.

Esa distancia entre a recuperación en serio das raíces e deixar a memoria se apropie de certa comidicade. Na obra, Chévere inclínase más a facer comedia. Tampouco lixeira. Ten o seu de sentimental e case nada de parodia, a pesar de que vai aleirando esa linguaaxe, tan usual na compañía. En certo sentido, 'Eroski Paraíso' utiliza as armas da parodia para chegar a outro punto. Como se no camiño de rebuscar no pasado sempre aparecesen as fotos vellas e non houbera xeito de ser duros con elas. A obra

i n i -
c i a
u n h a
sorte de
prosopición
sobre volver ao
lugar ao que se
pertenceu e encontra
que a memoria é mala de
guitar. Pode ser que o material
do que nace a obra, as vivencias dos
vecinos de Muros, arrimén contra ese lado.
Pode ser ese verniz co que a memoria amobla
as historias ou pode ser que esas historias ou
se miran así ou se deixan descansar en paz.
Son asuntos moi serios como para facer un drama
con eles. A obra busca no detalle o refrendo
dunha realidade que foi. Porque Chévere toma
como punto de partida un espazo e unhas ex-
periencias reconecibles; bailes de domingo e
bocadillos de calamares. Parellas que se em-
preñan, pais que emigran para traballar con
fillos que emigran para estudar. Ben mirado,
a vida mesma de Galicia. Ou quizais non. Ha-
berá unha clase que non se sinta reconecida na
historia más aló do folclore ou do humor. Está
todo nesa historia que alguén está reconstruindo
para o cine e ainda así Chévere non quiere ir
ao documento. Porque, igual que a memoria
non é o pasado, o teatro non é a realidade.

Coa memoria pásanos como aos Estados Unidos co xeneral Noriega. Pode ser ruín, revirada
ou traidora. Pode ser a peor do mundo, pero é
a nosa. 'Eroski Paraíso' toma prestadas unhas
historias e móveas con lixeireza e con humor
pero sen parodia. Podería ser que sen parodia
e sen nostalxía. Pero esa materia líquida que
é a memoria resistese moiito a ser considerada
sen esa última pátna. A obra define unha liña
máis de fondo, quizais como unha consecuen-
cia, de como se moventen as máquinas do pasado
para converterse en narración; a memoria co-
lectiva é máis aceda que a individual.

Salvador de Madariaga, 1 - Local 4
(Torres Seminario Mayor)
21002 Lugo
www.lababilos.com

Telf.-Fax: 982 224 201
libreria@lababilos.com

Balmes
LIBRERÍA - PAPELERÍA

Sumérgete en nuestras estanterías... encontrarás el regalo ideal

Progreso, 6 | 27001 | Lugo | 982 227 458

Printed and distributed by PressReader
PressReader.com. s. +1 404 278 4604
COPYRIGHT AND PROTECTED BY APPLICABLE LAW